

MI VAN A FIÓKBAN?

KÉT FLEK
KÁRÁSZ JÓZSEFFEL

VINKLER LÁSZLÓ RAJZA

Vinkler László

Szegeden születtem 1914. május 12-én, de közöm van Vásárhelyhez is: apám vásárhelyi, anyám makói parasztlak gyermeke. Jóllehet Erdélyt és Békéscsabát is meglaktuk az első világháború idején, ifjúságom megrendítő élménye mégis Szegedhez kapcsol: anyám 1918 őszén megégett s pár hónap múlva meghalt Szegeden. Én itt jártam az elemi iskola két osztályát, majd végleg átköltöztünk Vásárhelyre. Itt tettem érettségít 1932-ben. 1948-ban újra visszatértem, s azóta itt élek, munkahelyem a Csongrád Megyei Könyvtár, ahonnan hivatalból is beláthatom, alaposabban megismerhetem e tájat és embereit.

— *Első írásai a „Korán sötétedik” c. antológiában jelentek meg Sárospatakon, írói kibontakozása viszont Erdélyhez köti. Milyen emlékei vannak erről az időszakról?*

— A Sárospatakon töltött fél évről részletesebben írtam a „Vásárhelyi Tanulmányok” c. 1964-ben megjelent antológiában. Kolozsvárra 1933-ban emigráltam, s itt fejeztem be *Gyűjtogató* c. regényem első változatát. Először Szabó Pál és László olvasta, majd Járosi Andor, a Páztortúz szerkesztője, aki mindig is helyet adott írásaimnak lapjában. 1933 és 1935 között itt és az Erdélyi Helikonban jelennek meg novelláim.

— *Ez volt az indulás. Nevét és munkásságát azonban a népi írók mozgalmának sodrában eltöltött évek tették ismertté.*

— A kapcsolat azzal kezdődött, hogy

a *Gyűjtogató* kéziratát elküldtem Szabó Pálnak Biharugrára, ő átadta Féja Gézának, az meg elvesztette. Vele személyesen 1935 nyarán, a vásárhelyi írótalálkozón ismerkedtem meg. Ugyanitt Sinka Istvánnal, Illyés Gyulával és Nagy Lajossal. Veres Péterrel egy évvel később, amikor a Magyar Út c. ifjúsági lapnak riportot írtam „A nép az új magyar irodalomban” címmel róla, Szabó Pálról, Sinkáról és Erdélyi József-ről. Pesten akkor szállták meg a Bartha Miklós Társaságot a népi írók. Feloszlata előtt én voltam a társaság főtitkára. Itt találkoztam Móricz Zsigmonddal, Szabó Lőrincsel, Sárközi Györggyel, Németh Lászlóval, Tatayval és másokkal. Részt vettem az 1937 őszén indult Híd c. időszaki lap szerkesztésében, amikor azonban a lapot a kiscgazda párti fiatalok kerítették kezükbe, engem kitértek a redakcióból. A népi írók elleni perek idején egy védelmükben írott cikk miatt 1938-ban kéthavi fogházra ítélték. Pályám későbbi alakulása a népi írók táborában nem volt ilyen töretlen. Ennek az időszaknak kritikus önvizsgálata talán egy életrajzi műben kap helyet majd.

— *Sorolja fel több mint három évtizedes írói pályájának könyv alakban megjelent terméseit, s a kéziratban, fiókban levőket is.*

Eddig a következő könyveim jelentek meg: *Tanya* (regény, 1939), *Családi tűzhely* (novellák, 1941), *Asztagok* (regény, 1941), *Gyűjtogató* (regény, 1957, Ebben benne van az *Asztagok* is, ez a regény első fele.), *Tél a tavaszban* (kisregény, 1959), *Judit* (regény, 1961), *A templomkerülők* (regény, 1963), *Amíg megszületett* (regény, 1967).

A kézirat, de elkészült, illetve munkában levő könyvek a következők: *Másokért* (regény), a *Gyűjtogató* harmadik része, *A krétáshátú* (kisregény: egy ötvenéves munkás élete az 1930-as évektől napjainkig), *A mostohagyermek*, *A kamaszestendők* (a több kötetre tervezett regény két első része; átdolgozásra vár, harmadik része: *A nyár* — elkezdve, negyedik része: *A Pirkad* — félig kész kézírata elégett Budapest ostromakor, néhány részlete megjelent az *Ifjú Erdély* című folyóiratban, Kolozsvárt.). S végül *Az ifjúság szigetén* és *Örvényem* című, valóban csak tervezett műveimet említhetném. Van egy kötetre való kiadatlan elbeszélésem is, tavalypedig belefogtam egy szociográfiai munkába, a betegség azonban megakadályozta folytatását. Pillanatnyilag erdélyi útinaplómon dolgozom.

(—)